

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Topics in Phonetics of Hebrew - 25804

Last update 13-09-2023

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: Hebrew Language

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Prof Asher Laufer

Coordinator Email: asher.laufer@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Wednesdays (10:00)

Teaching Staff:

Prof. Asher Laufer

Course/Module description:

Various Topics in Hebrew Phonetics. We will delve into selected issues in the field of Hebrew pronunciation theory throughout the ages. We will begin with a description of auxiliary tools for research in the field of phonetics and their evaluation. We will discuss various phonetic issues such as: the inventory of vowels and their durations through the ages; Are there half-vowels in Hebrew? Diphthongs, Hyatus and its Breaking

Course/Module aims:

The course is meant to provide acquaintance with research methods in linguistics and an ability to follow and understand descriptive procedures. Various Topics in Hebrew Phonetics, ...

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

The course is meant to provide acquaintance with research methods in linguistics and an ability to follow and understand descriptive procedures. The student is expected to understand, know, organize, and interpret phonology subjects in Modern Hebrew

Attendance requirements(%):

90%

Teaching arrangement and method of instruction:

Course/Module Content:

- סוגיה א' מבוא - מהי פונטיקה?
- תהליך הדיבור והשיגי המחקר בתחומי
- כלי עזר למחקר בתחום הפונטיקה והערכתם
- במה כדאי להשקיע כיום?
- סוגיה ב' - מימושי קמץ בעברית
- מטיעוני בעלי דקדוק
- השתלשלות מסורות הלשון העברית
- משקלו של שיקול דקדוקי כנגד מסורת הגייה
- מבטא ישראלי לא-ליטורגי
- סוגיה ג' - חידוש השפה העברית (מי חידש את השפה העברית?)
- הבסיס העיקרי לעברית שלנו הוא העברית המקראית.
- סוגיה ד' - התנועות בעברית הטברנית ובעברית ימינו ומשכן

• התנועות בעברית הטברנית: 7 תנועות רגילות ו-7 תנועות חטופות

• מעמדם הפונטי והפונולוגי של התנועות בטברנית.

• התנועות בעברית ימינו ומשכן

סוגיה ה' - דרכים לזיהוי פונטי של שפה קדומה (לדוגמה העברית הטברנית)

1. מקורות לתורת ההגה של העברית הטברנית: תעתיקים, מסורות ניקוד אחרות, מסורות שבעל-פה, שפות שמיות אחרות.

2. העברית הטברנית - מפעלם של בעלי המסורה

3. כללי קריאה בעברית הטברנית

4. גילוי פונמות מתוך קורפוס כתוב

5. 5 מטרות (או התפקידים) בייסוד הניקוד והטעמים

6. כללי קריאה בעברית הטברנית

(חומר עזר: תמסיר 1 - המטרות של בעלי המסורה; תרגיל 1 - כללי הקריאה בעברית הטברנית; מצגת "מבוא_מקורות לפונטיקה של העברית הטברנית" - יש חומר בקורס בתורת ההגה המקראית + מצגות)

סוגיה ו' - תנועות, חצאי תנועות, דו-תנועות והיאטוס (hiatus & diphthong)

1. הבחנה פונטית בין עיצורים ובין תנועות

2. הבחנה בלשנית בין עיצורים ובין תנועות

3. עיצור הברתי (סילאבי) ותנועה לא-הברתית

4. צליליות ההגאים ומבנה הברה

5. דו-תנועה והיאטוס (hiatus & diphthong)

בעברית (ובשפות אחרות) אין צורך להשתמש במושג "חצי תנועה". הגה הוא או עיצור או תנועה. בעברית לדורותיה אין כל צורך במונח שלישי של "חצי תנועה".

6. שפות נוטות להימנע מרצף תנועות

א. כיווץ דִּפְתוֹנִי

ב. שבירת רצף תנועות (שבירת היאטוס - epenthesis)

7. פתח גנובה - היא דוגמה ליצירת רצף תנועות

א. ההבדל בין דו-תנועה להיאטוס

ב. האם פתח גנובה התממשה כסותם סדקי?

8. כיצד מתממשות גלישות בין תנועות בעברית?

9. דוגמות מוקלטות לשבירת רצף תנועות

ביבליוגרפיה:

*לאופר אשר (תשס"ט), "פרקים בפונטיקה וברישום פונטי", פרקים 12, 15 וחלק קטן מפרק 17 (עמ' 206-207; 212-213).

Fromkin & Rodman (1978, pp. 115-117 or 1993, pp. 231-232);

סוגיה ז' - לתולדות השווא בסוגי העברית והשווא הפונטי

• שווא נע ושווא נח (פותח הברה וסוגר הברה)

• שווא נח שצמוד לעיצור שאחריו עיצור זהה - רבבות, יברכך

• לתולדות השווא הפונטי

ביבליוגרפיה

להטיל על תלמיד לסכם ולהעיר על המקורות האלה:

Park Sung Jin (2019) The validity of the phonetic value changes of shewa in various Tiberian contexts, *Hebrew Studies* 60 (2019): 333-355 **קובץ

ההגה המקראית

Heijmans Shai (2018), The Shewa in the First of Two Identical Letters and the Compound Babylonian Vocalisation, in *Studies in Semitic Linguistics and Manuscripts: A Liber Discipulorum in Honour of Professor Geoffrey Khan*, pp. 98-110.

- } קובץ פי-די-אף של כל הספר בספריית "תורת ההגה המקראית מאמרים הקשורים לעברית טברנית, זמין במרשתת {
- סוגיה ח' - המשך בעברית (קוליות, ודיגוש חזק)
- כיצד אפשר למדוד משך בדייקנות
 - תרגיל במדידת VOT
 - תרגיל במדידת משך עיצור מודגש בדגש חזק (זוגות מזעריים ומדידתם; ר' סעיף 2.5.1 בקורס באקוסטיקה) ביבליוגרפיה
 - *לאופר אשר (תשנ"ד), "הקוליות בעברית בת-זמננו", לשוננו נ"ז, עמ' 299-342. 5 X
 - *לאופר אשר (תשנ"ה), "קולי/בלתי-קולי לעומת רופף/חזק", בלשונות עברית 39, עמ' 41-65. 5 X
- Laufer A. (1998), "Voicing in contemporary Hebrew in comparison with other languages" *Hebrew Studies* 39, Madison, pp. 143-179.
- סוגיה ט' - מבנה ההברה בעברית והשפעותיו על הלשון המדוברת
- מבנה ההברה בעברית הטברנית ובעברית המדוברת
- מהי הברה? (יחידת דיבור הבנויה בד"כ מסגירה, פתיחה ואפשרות לסגירה נוספת של מסלול הקול)
 - מבנה ההברה בעברית הטברנית - (CC)CV
 - מבנה ההברה בעברית המדוברת - (CCC)V(CCC)
 - כתוצאה ממבנה ההברה חל לפעמים היאטוס

Required Reading:

לאופר אשר (תשע"ז), "מימושי קמץ בימינו (כיצד יש לבטא מילים כמו נַעְמִי או תַעֲבָדִם?)", מחקרים בלשון יז-ח - ספר היובל לפרופ' אהרן ממון, עמ' 361-863.

Additional Reading Material:

Bolotzki Shmuel (1997), "Israeli Hebrew phonology." Chapter 17 in A. S. Kaye and P. Daniels (eds.), *Phonologies of Asia and Africa*, Winona Lake: Eisenbrauns. Vol. 1. pp 287-311.

Grading Scheme:

Written / Oral / Practical Exam 40 %
 Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 30 %
 Presentation / Poster Presentation / Lecture/ Seminar / Pro-seminar / Research proposal 30 %

Additional information: